

Presidenter

Sametingets ledamöter

Mina damer och herrar

Det är en stor ära för mig att på vägnar av Sametinget på svensk sida säga några ord med anledning av öppnandet av Sametinget på finsk sida av Sápmi, här i Ochejohka.

Sametinget på finsk sida har på många sätt varit en föregångare som ett folkvalt samisk organ sedan 1973 då Sameparlamentet etablerades och som sedermera blev Sametinget 1996.

Samerna på finsk sida är sedan 1996 erkända som ett folk i den finska grundlagen och att samerna är garanterade kulturella autonomi. På svensk sida har vi inte kommit så långt. En revision av den svenska på grundlagen pågår och från samisk sida hoppas den svenska riksdagen följer den finska riksdagens exempel och stadfäster samernas status som urfolk i Sverige och man blir en del av det svenska folkstyret.

Samerna och de nordiska staterna står inför en stor utmaning nu när FN: s generalförsamling antog urfolksdeklarationen den 13 september 2007. Deklarationen är historisk milstolpe i kampen för erkännandet av urfolkens mänskliga rättigheter och grundläggande friheter. Händelserna i Tibet är en bekräftelse på att deklARATIONEN har en relevans.

Utöver rätten självbestämmande i deklARATIONENS är artiklar gällande urfolkens rätt att äga, bruka och kontrollera land, territorier och naturresurser det mest centrala sett ur en samiska synvinkel. . DeklARATIONEN proklamerar att Finland, Norge, Ryssland och Sverige inte längre kan betrakta landområden som samerna traditionellt brukat som statens eller någon tredje parts egendom. DeklARATIONEN förpliktigar staterna att erkänna att samerna är ägare av traditionella landområden och naturresurser. Detta innebär exempelvis att samisk mark inte längre kan användas för industriella eller andra ändamål utan att samerna i förväg informerats och gett sitt oberoende samtycke, utan att de själva direkt har något att vinna på sådant resursutnyttjande. Här på finska sida har dessa frågeställningar haft stor aktualitet på senare tid.

FN: s urfolksdeklARATION går mycket längre än ILO-konvention 169 och den föreslagna nordiska samekonventionen. Vi har från svensk sida noterat att den finska regeringen har problem nordiska samekonventionen – vilket är oroande.

V från svensk sida gratulera får också gratulera att Sametinget på finsk sida snart får flytta in en ny parlamentsbyggnad i Enare – på svensk sida är har vi inte hunnit så lång.

Avslutningsvis får vi önska både Sametinget på finsk sida och den finska regeringen och riksdagen all lycka och mod med arbetet att främja det samiska folkets legitima intresse i republiken Finland.

Tack